

نگاهی به روند اتفاقات پس از حادثه سفارت آذربایجان و ۲ سؤال از مقامات باکو

در حالی که سفارت آذربایجان در ایران برای مدتی به کار خود پایان داده، چند سؤال در این خصوص بدون پاسخ مانده است.

به گزارش آران نیوز، صبح روز جمعه هفتم بهمن ماه، سفارت جمهوری آذربایجان در تهران مورد حمله یک فرد مسلح قرار گرفت که بعداً مشخص شد بر مبنای یک اختلاف شخصی و برای کسب اطلاع از همسرش به سفارت حمله کرده است. ماجرا از این قرار بود که یاسین حسین زاده شهروند ایرانی اهل مرند حدود 25 سال پیش در آذربایجان با همسر خود آشنا می شود و ازدواج می کند، اما به دلیل اختلافات روانی (گفته شده شیروفرنی) با همسرش اختلافات زیادی دارد تا اینکه در فروردین ماه امسال همسرش با مراجعه به سفارت، از همسرش جدا می شود و به کشورش بازمی گردد، در حالی که با فرزندان خود ارتباط دارد، با وجود این، یاسین تصور می کرده است که همسرش هنوز در سفارت است و شاید تحت تأثیر ماجرای جمال خاشقچی حتی نگران حال او هم شده بود. بر همین اساس، ضمن اعلام مفقودی همسرش، خود نیز چندین بار به سفارت مراجعه کرده و خواستار بازگرداندن همسرش شده است، که البته در آخرین مورد، با مسئولان امنیتی سفارت گلاویز شده است و او را به بیرون پرت کرده اند، همین امر باعث خشم و کینه حسین زاده می شود و تصمیم به انجام اقدامی مسلحانه می گیرد. در حمله انجام گرفته از سوی یاسین حسین زاده به سفارت، یک مأمور امنیتی کشته شد و دو نفر دیگر زخمی شدند.

مقامات کشورمان در وزارت امور خارجه و نیز پلیس تهران بلافاصله وارد عمل می شوند و اقدامات خود را آغاز می کنند، از جمله اینکه سردار رحیمی رئیس پلیس وقت بلافاصله در محل حادثه حضور می یابد و خود نیز به گفتگو با فرد مهاجم می پردازد.

همچنین حسین امیرعبداللّه‌ای وزیر امور خارجه کشورمان در تماس با همتای آذربایجانی خود ضمن ابراز تسلیت، به او اطمینان می دهد که موضوع را با جدیت پیگیری می کند. وی همچنین به همتای خود پیشنهاد می دهد که نهادهای امنیتی دو کشور درباره این پرونده به صورت مشترک کار کنند که مورد استقبال جیحون بیارام اف نیز قرار می گیرد. امیرعبداللّه‌ای عصر همان روز با حضور در بیمارستان تجریش به دیدار مجروحان حادثه می رود و در جریان روند رسیدگی به وضعیت آنها قرار می گیرد.

سید ابراهیم رئیسی رئیس جمهور کشورمان نیز در تماس با الهام علی اف همتای آذربایجانی به وی اطمینان داد که موضوع را با جدیت رسیدگی می کند و حتی برای این موضوع نیز دستور ویژه ای صادر کرد تا وزارت کشور به دقت همه ابعاد ماجرا را بررسی و روشن کند.

اقدامات دیپلماتیک و انتظامی ایران در خصوص حادثه روز جمعه را باید مثبت و کمی بالاتر از سطح عادی چنین اتفاقاتی در دنیا خواند اما نگاهی به اقدامات طرف آذربایجانی در این خصوص جای تأمل و سؤال دارد؛

در حالی که وزارت امور خارجه ایران بلافاصله واکنش نشان داد و ضمن ابراز تأسف بر پیگیری جدی این موضوع تأکید کرد، وزارت خارجه آذربایجان بیانه عجیبی صادر کرد که در آن ضمن انتقاد از سیاستهای ایران در قبال آذربایجان، ذکر شده است که "پیش از این نیز تلاش هایی برای تهدید مأموریت دیپلماتیک ما در ایران صورت گرفته و اقداماتی برای جلوگیری از چنین شرایطی و تضمین امنیت نمایندگی های دیپلماتیک ما به طور مستمر در مقابل ایران مطرح شده است، متأسفانه آخرین حمله تروریستی، عواقب جدی عدم حساسیت مناسب نسبت به درخواست های فوری ما در این راستا را نشان می دهد. ما قویاً خواستار آن هستیم که عاملان حمله تروریستی مذکور توسط ایران و همچنین دستوردهندگان این اقدام خونین هرچه سریعتر شناسایی شوند و به اشد مجازات برسند. قرار است اقدامات مناسبی در راستای تخلیه کارمندان سفارت و اعضای خانواده در شرایطی که در نتیجه حمله تروریستی رخ داده است، انجام شود."

این در حالی است که وزارت خارجه آذربایجان برای ادعای خود مبنی بر هشدارهای مکرر به مقامات کشورمان درباره حملات احتمالی، سندی ارائه نکرده است و این در سطح ادعا باقی مانده است. پس از این بیانه عجیب، ریاست جمهوری آذربایجان نیز بیانه ای مشابه را منتشر کرد که در آن، حمله به سفارت این کشور در تهران «تروریستی» و «غیرقابل قبول» خوانده شده است. بعد از آنکه وزارت خارجه آذربایجان اعلام کرد که قصد تخلیه سفارت به دلیل نداشتن امنیت و نیز مسائل روحی پیش آمده برای خانواده های سفارت را دارد، این سؤال مطرح شده بود که آیا روابط دیپلماتیک حداقل در تهران قطع می شود یا افرادی همچنان حضور خواهند داشت.

این سؤال تا عصر یکشنبه وجود داشت به طوری که بعدها مشخص شد حتی مقامات وزارت امور خارجه کشورمان نیز پاسخ دقیقی در این خصوص ندارند و یا لاقابل امید دارند که چند نفر از کارمندان سفارت، چراغ آن را روشن نگه دارند.

با انتقال کامل همه کادر سفارت و خانواده هایشان به همراه مجروحان و جنازه فرد کشته شده، خلف خلف اف، معاون وزیر خارجه آذربایجان اعلام کرد که فعالیت سفارت در تهران به صورت کامل متوقف شده است و تنها کنسولگری جمهوری آذربایجان در تبریز فعال خواهد بود. وی با طرح ادعاهایی عجیب گفت: به رغم تلاش مقامات جمهوری اسلامی برای انحراف اذهان عمومی، اسناد و شواهد کافی مبنی بر تروریستی بودن این حادثه را در اختیار داریم. از ایران انتظار داریم این حادثه تروریستی را به صورت شفاف بررسی کند و «سازمان دهندگان» این عملیات تروریستی را معرفی و در دادگاهی عادلانه و شفاف محاکمه کند. خلف اف افزود: تنها چند نفر برای محافظت از اموال سفارت و نگهداری آنها حضور خواهند داشت و کار دیپلماتیک انجام نمی دهند. با نگاهی به اتفاقات رخ داده طی 3 روز گذشته می توان دریافت که دستگاه دیپلماسی ایران همه تلاش خود را به کار بست تا اولاً این حادثه به سرعت و دقت در کشور پیگیری شود تا ابهامی به وجود نیاید و ثانیاً روابط دیپلماتیک بین دو کشور دچار اخلال نشده و فعالیت سیاسی بین تهران و باکو جریان داشته باشد که با موضع گیری و اقدامات باکو طی روز گذشته همه این تلاش های دیپلماتیک ظاهراً بی نتیجه ماند. البته نباید این موضوع را نادیده گرفت که درگیری رخ داده درون سفارت و نیز در مقابل آن حدود 20 تا 25 دقیقه به طول انجامیده بود و هنوز پلیس به محل حادثه نرسیده بود که این موضوع انتقادی به نیروی انتظامی کشورمان است و شاید بتوان تغییر سریع رئیس پلیس تهران را به همین امر مرتبط دانست.

با این حال، 2 سؤال اساسی و مهم درباره اقدامات باکو وجود دارد که پاسخ به آنها می تواند تا حدود زیادی به آنچه طی 3 روز گذشته رخ داده و در سطحی کلان تر آنچه بعد از جنگ قره باغ در سال 2020 جریان داشته است پاسخ دهد.

– با وجود اینکه مقامات کشورمان در سطوح سیاسی و نظامی اعلام کرده اند که این رویداد یک حادثه شخصی است، اما مقامات باکو به سرعت آن را تروریستی خواندند، این در حالی بود که حتی نزدیکترین دوست آذربایجان یعنی ترکیه نیز در سطح رئیس جمهور و وزیر خارجه، این حادثه را تروریستی نخوانده است.

– باکو اعلام کرده است که بارها با تهدید امنیتی روبه رو بوده و به تهران اعلام کرده است که مورد توجه قرار نگرفته است، چرا با وجود آنکه تهران – به زعم آنها – به این هشدارها توجهی نکرده است، باز هم ساختمان سفارت با حداقل تأسیسات امنیتی هم تجهیز نشده و بیشتر شبیه ساختمان مسکونی است تا یک محل دیپلماتیک، این در حالی است که در همه جای دنیا از جمله تهران، سفارتخانه ها بیش یا کم، موارد امنیتی را از درب ورودی تا سایر محل های واقع در سفارت رعایت می کنند. علی اف در گفتگو با رئیسی گفته بود که اگر مهاجم مهار نمی شد، همه کارمندان و خانواده های مستقر در سفارتخانه را کشته بود که این به نوعی اعتراف به نبود حداقل تأسیسات امنیتی در این ساختمان دیپلماتیک است.

پاسخ به این سؤال ها می تواند روشن کند که؛ آیا ما در وقایع بعد از حادثه صبح جمعه با یک روند و پروسه روبه رو هستیم یا واکنشی تند به اتفاقات دو سال گذشته که بین تهران و باکو در جریان

بوده است؟

منبع: تسنیم